

Historia Hufca

Zaraz po przywróceniu ZHP w 1956 roku powołano do życia Hufiec Stare Miasto a następnie Hufiec Śródmieście. Po paru miesiącach dokonano podziału Hufca Stare Miasto, w wyniku którego powstały hufce: Stare Miasto "SM", Stare Miasto – Grzybów oraz Powiśle. W styczniu 1958 roku podzielono Hufiec Śródmieście na hufce: Agrikola "AG", Filtry "FL" oraz Śródmieście "SR". Właśnie te sześć hufców obejmowało teren późniejszego hufca Śródmieście — tego, na bazie którego powstało Stowarzyszenie Harcerskie.

Taki podział trwał mniej więcej do 1963 roku. Połączenie hufców nie oznaczało jednak całkowitego zrezygnowania z podziału terytorialnego. W miejsce dotychczasowych sześciu hufców stworzono ok. dwunastu ośrodków zwanych też regionami. Ośrodki były numerowane, a na czele każdego z nich stał komendant ośrodka, któremu z kolei podlegali komendanci szczepli oraz drużynowi. Zdecydowana większość Akcji Letnich organizowana była przez ośrodki, wiązało się to także z tym, iż drużyny oraz szczeple nie posiadały własnego sprzętu i korzystały ze sprzętu należącego do ośrodków (dopiero na początku lat 80-tych komendant hm. Mirosław Złoczański wprowadził zasadę, dzięki której środki zaoszczędzone podczas Akcji Letniej mogły być przeznaczane na zakup sprzętu dla środowisk). Podział na ośrodki zlikwidowano dopiero mniej więcej w roku 1976.

Od początku istnienia hufca Śródmieście jego lokal zmieniał się wielokrotnie. Mniej więcej do roku 1968 komenda hufca urzędowała w budynku Głównej Kwatery na ul. Konopnickiej 6. Wtedy to ówczesnej komendantce hufca hm. Elżbiecie Dehnel udało się przejąć, po likwidowanej składnicy harcerskiej, oficynę należącą do budynku przy ul. Mokotowskiej 3. Aby móc otrzymy-

wać dotacje na utrzymanie, nowa siedziba otrzymała nazwę – Śródmiejski Dom Harcerza, oraz status podobny do statusu Młodzieżowego Domu Kultury. Tenże lokal spełniał wszelkie oczekiwania, stawiane siedzibom hufców, posiadał bardzo wiele pomieszczeń przeznaczonych na harcówki oraz miejsca spotkań dla drużyn, które nie miały własnych harcówek w swoich szkołach, ponadto działała kawiarenka dla instruktorów, istniały magazyny oraz ogromna sala kinowa. Niestety w 1971 roku pewnego pięknego

dnia komendantka otrzymała nakaz natchmiastowej ewakuacji. Nie udało się nawet ocalić całości sprzętu, jego duża część runęła w gruzach budynku, który po 48 godzinach został, przy pomocy spychaczy, zrównany z ziemią. Tak właśnie wyglądał wkład hufca w budowę wspólnego dzieła – arterii naszej stolicy jaką stanowi Trasa Łazienkowska. W wyniku takiego przebiegu zdarzeń musiano powrócić do budynku GK. Po około dwu latach udało się znaleźć

nową siedzibę ul. Hożej 57. Do grudnia 1978 roku hufiec zajmował pomieszczenie na parterze, po lewej stronie (obecnie znajduje się tam Monar), później przeniósł się piętro wyżej do miejsca, w którym obecnie znajduje się siedziba SH. Przez cały ten czas prawą stronę budynku – zarówno parter jak i piętro – zajmował Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej (ZSMP) później Federacja Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej – FSZMP. Dopiero po likwidacji tej organizacji, dzięki staraniom ówczesnego komendanta hm. Bartłomieja Strzeleckiego, udało się przejąć górną część tego lokalu. W 1993 roku, kiedy powstał hufiec Centrum, dokonano podziału lokalu, jednak proces całkowitego rozgraniczenia lokali hufców (a więc SH po lewej i ZHP — hufiec Centrum po prawej) zakończył się dopiero w 1997 roku.

Pod koniec artykułu chciałbym opisać kilka ciekawostek. Pierwsza z nich dotyczy imienia hufca. Przez wiele lat hufiec nie posiadał żadnego imienia. W roku 1965 ówczesna komendantka (nadal była nią hm. Elżbieta Dehnel) wpadła na pomysł nadania hufcowi imienia Włodzimira Komarowa. Po błyskawicznej wręcz, trzymiesięcznej kampanii, jej marzenie stało się faktem. W ten oto sposób hufiec otrzymał imię słynnego radzieckiego kosmonauty. Jej następcy coraz mniej entuzjastycznie podchodzili do sprawy, czego dowodzą podejmowane przez hm. Urszulę Wacowską w okresie listopad 1981 – październik 1982 kroki, mające na celu zmianę imienia na imię Powstania Warszawskiego. Okazało się jednak, że pozbycie się imienia słynnego kosmonauty w ówczesnej sytuacji politycznej nie należało do rzeczy prostych, czego dowodzi notatka ze spotkania następnego komendanta hufca hm. Mirosława Złoczańskiego z sekretarzem Komitetu Dzielnicowego PZPR z dnia 14.02.1983 r. *"Propozycja KD PZPR – przełożenie rozpoczęcia kampanii o pół roku, w tym czasie należy zlikwidować ślady po poprzednim bohaterze hufca (obawa przed reakcją opinii publicznej i Ambasady ZSRR w W-wie)".* Ostatnie

te c z n i e udało się doprowadzić do zniesienia imienia W. Komarowa pod koniec kadencji tegoż komendanta w roku 1987. Kampania "Bohater", której wynikiem by-

ło nadanie imienia Powstania Warszawskiego przeprowadzona została przez następnego komendanta hm. Bartłomieja Strzeleckiego w okresie 01.01.1989 – 01.08.1989.

Drugą ciekawostkę stanowi fakt istnienia w tym hufcu przez kilka lat, utworzonego na przełomie lat 70-ch i 80-ch, szczepu skupiającego dzieci milicjantów z dzielnicy Śródmieście. Szczep ten funkcjonował na trochę innych zasadach aniżeli pozostałe szczepy harcerskie. Jego istnienie w formie właśnie jednostki harcerskiej umożliwiało milicjantom oraz ich rodzinom uzyskiwanie dodatkowego urlopu, który spędzali oni razem ze swymi pociechami na obozach "harcerskich". Nie do przecenienia była także rola, jaką ten szczep pełnił dla całego hufca. Dzięki układom z Komendą Główną Stołecznej Milicji udawało się m. in. dokonywać trudnego wówczas powielania materiałów dydaktycznych.

Na koniec pragnę jeszcze przedstawić dwa zestawienia, jedno zawierające nazwiska komendantów w okresie 1963-96 oraz drugie, ukazujące dane statystyczne dotyczące wielkości Akcji Letnich, organizowanych w latach 1976 oraz 1985.

Historia Hufca Śródmieście jako jednostki organizacyjnej należącej do ZHP kończy się w roku 1996, kiedy to hufiec ten przekształcony został w osobną organizację – Stowarzyszenie Harcerskie.

Paweł Rubach

Liczba uczestników	AL '76	AL '85
zuchy	1345	271
harczerze i harcerki młodsze	1221	1008
harczerze i harcerki starsze	976	510

Imię i nazwisko	Od	Do
Elżbieta Dehnel	Ok. 1963	1973
Wiesław Lewandowski	1973	ok. 1975
Urszula Wacowska	Ok. 1975	1982
Mirosław Złoczański	1982	1987
Bartłomiej Strzelecki	1987	1996